

"ים המלח? אין מה לעשות שם"

שר התיירות נגד אחד ממוקדי התיירות החשובים בארץ: "זה אזור מוזנח, אפילו מקדונלד'ס נסגר שם בעשר" • הכריז על הפתרון לסכנת ההצפה: קציר מלח במקום הזאת המלונות • דני שדה ועמיר בן-דוד, עמ' 6

מי יממן את הקציר הזה? • עמ' 6

מלח על הפצעים | מה חושב השר על אתר התיירות המפורסם

מיסד'ניקוב: "אזור ים המלח מוזנח. אין מה לעשות שם"

האזור נזקק ל"מכרות קטניות" מלונות ים המלח

שר התיירות הכריז על החלטתו לבצע קציר מלח למניעת הצפה, במקום להעתיק את המלונות • את מסיבת העיתונאים הוא פתח בדברים קשים על מצב האזור: "באים לשם ועדי עוברים וחולי פסוריאזיס"

המלח הוא עירום שר התיירות, סטס מיסד'ניקוב, השמיע אתמול מילים קשות על מצבו של ים המלח. הוא אמר את הדברים במסיבת העיתונאים, בה הודיע יחד עם השר להגנת הסביבה, גלעד ארדן, כי יתכנע קציר מלח כדי להגן על המלונות, ועל האזור בכלל, מפני הצפה. בכך ירדה מהפרק החלופה של הענקת המלונות. מיסד'ניקוב: "אזור ים המלח נמצא בשפל המדרגה, הפסיקו להתייחס אליו כאל משאב טבע. זה אזור מוזנח ואבוד, שבאים אליו ועדי עובדים. שאפו ליר"ד ההסתדרות שהביא לשם את הוועדים, לאחר שטורקיה ירדה מהמפה. יש גם חולי ספוריאזיס שמגיעים לים המלח או כאלה שמגיעים לטייל קצת בש"מורות. אבל אין מה לעשות שם, אין מסחר, אין אטרקציות תיירותיות וזה מקום מבוזבז ואבוד. אפילו את סניף ארומה שם סוגרים בשעה תשע בערב,

ואת מקדולנר'ס בעשר".

ובנוגע לקציר המלח, שעלותו נאמדת כ-4 ער 7 וחצי מילארד שקל, אמר השר: "הודעתי לאוצר שאני לא מחכה יותר, ולכן אני מכריז פה על מהלך היסטורי. הפתרון הוא קציר מלא, לצד פיתוח האזור. תוך שלושה שבועות נג"בש את תוכנית הפעולה".

השר הוסיף שמפעלי ים המלח הם מפעלים לתפארת שמביאים הכנסה ותעסוקה למדינה, אבל גם גרמו לכל הנוקים, ולכן עליהם להשתתף במ"מון. השר ציין שרווחי המפעלים הגיעו בשנת 2010 ל-1.7 מילארד שקל.

מיסד'ניקוב הוסיף כי במקביל לקציר, יש להקים קרן בסך 750 מיליון שקל לפיתוח האזור. "הממשלה צריכה לדאוג לתשתיות, לאטרקציות, למסעדות ולקניונים, ולהוסיף כ-6,000 חדרי מלון. אכלול את ים המלח כאזור עדיפות לאומית. כך אוכל להביא לפה יומים, לתת להם מענקים בגובה של 20% לבניית מלונות ושל 10% לבניית

"נאזור ים המלח אין מסחר ואין אטרקציות תיירותיות. אפילו את סניף ארומה שם סוגרים בעשר"

אטרקציות. מפעלי ים המלח צריכים להשתתף בחלק מהקרן, בתמורה להג"רלת מכסת הפעילות", אמר השר. לרבריו, "עם הארגונים הירוקים והשר ארדן אני לא רואה באופק שום תביעות משפטיות או נג"צים שיתק"עו לנו כגלגלים". ארדן אמר כי "גם אם היינו מעתיקים את המלונות היה צורך בקציר בעוד שנים. למפעלים יש פסולת, המלח שוקע וגורם להצ"פת המלונות, ולכן הם חייבים לדאוג

לפסולת הזו על השכונם". ארדן הביע את פליאתו מכך שמשדר האוצר, במי שך שנים, לא הגיע לסיכומים כעניין ים המלח.

ההחלטה תואמת לעמדת קואליציה נרחבת של ארגונים סביבתיים, הכ"ללת את התכרה להגנת הטבע, ארם טבע ודין, יירי כדור הארץ, המלו"באים, המועצה האזורית ומפעלי ים המלח עצמם. ההחלטה מנוגדת להמי"צצות שניסתה לגבש הכרה ממשלתית במשרדו של שר התיירות.

ראש המועצה האזורית תמר, דב ליטבינוב, בירך על ההחלטה, אך בעת דבריו השר על מצב ים המלח, הוא מיל"מל: "מה הוא עושה? למה הוא אומר את הדברים האלה?". גם נשיא התאחדות המלונות, עמי פורמן, יו"ר התאחדות המלונות, נחמיה כ"פרת ויר"ד לשכת מארגני התיירות, שמואל מרום, בירכו את השרים על ההחלטה. גם ח"כ ניצן הורביץ הביע את תמיכתו בתוכנית. גיר פפאי, סמנכ"ל בחברה להגנת

הטבע: "שר התיירות קיבל את החל"טה האמיצה, הטובה והנכונה לסביבה. על המפעלים לקחת אחריות לנושא הכספי". עו"ד עמית ברכה, מנכ"ל ארם טבע ודין, בירך על ההחלטה והוסיף: "לפני שמקימים קרן תיירותית, יש להשקיע בשוקם סביבתי בעקבות הנוק שגרמו המפעלים". ממפעלי ים המלח נמסר: "אנחנו תומכים בפתרון למרות שמבקר המדינה קבע שהמדינה אחראית למצב, הבענו הסכמה להשי"תת במימון חלק מעלויות הקציר".

ממשרד האוצר נמסר: "השר שטייניץ קורא לשרים הנוגעים בדבר לנהוג באחריות לאומית וכלכלית. ההצדקה הכלכלית לקציר נשענת על חלוקת נטל המימון על כלל הגורמים, ובראשם מפעלי ים המלח, המועצה האזורית ובעלי בתי המלון. פתרון קבע חייב להביא בחשבון את המשך הפיתוח התעשייתי והתיירותי, ואין מקום להי"כרות קיצוניות בדבר פתרונות שוא שימיטו אסון כלכלי על האזור".

עידן עופר

פרשנות ||| עמיר בן דוד

המלחמה רק מתחילה: מי יממן את קציר המלח

בה והמלונות בתמיכה בקציר, תתחיל עכשיו מלחמה חדשה. בחברה ליש"ראל רוצים שהמדינה תתמוך בדריש"תם להקים בריכה נוספת לאירוי מלח, מול המצודה. הבריכה צפויה, להערכת האוצר, להגדיל את הכנסותיהם בכ"175 מיליון דולר בשנה, ולהביא להג"רלת קצב ירידת המפלס באגן הצפוני. שם, בניגוד לאגן הדרומי שמפלסו עו"לה ובני מבריכות אירוי תעשייתיות, שוכן עדיין ים המלח באמת. ככל שה"מדינה תסכים לתמוך בהם בוועדות התכנה, הם יסכימו להשתתף בחלק גדול יותר מעלויות הקציר.

המפעלים, כיום בירי התכרה ליי"שראל של משפחת עופר, נרכשו בתי"נאים נוחים, שלא הטילו אחריות לנוקי"עבר והעניקו הטבות ותשלום מינימלי לקופה הציבורית. התנאים כה נוחים, שאם הם יתעקשו, הם יכולים להסתפק בתשלום של 12% מהעלויות. גם אנשי המפעלים יודעים שלא יכולים להתחמק מתשלום משמעותי על הנוק. כיום הם נושאים כ-40% מעלויות שלב הביניים של הגנת המ"לונות, ובאוצר רוצים שישלמו יותר. אהרי שהמפעלים היו חלק מקואליציה נדירה, עם ארגוני הסבי

שר התיירות קיבל את ההחלטה הנכונה, סביבתית וחברתית. השאלה היא מי יממן, והאם הממשלה תעמוד איתנה מול מפעלי ים המלח בדרישה שיישאו בחלק הארי. הבעיה בחלק הדרומי של ים המלח, שהתפתחה במי"שך עשרות שנים, התעצמה עם העבר"רת המפעלים לידיים פרטיות.

החלטה מיסד'ניקוב היא רק שלב ראשון בהחלטה הממשלה שמתעקבת שנים. הצדעה, שיגיש עם השר לה"גנת הסביבה גלעד ארדן, היא בגדר המלצה. תחת לחצי לוביסטים תחליט הממשלה אם זו הדרך ומי יממן.